

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: +420 221 183 585
E-mail: michaela.dimitrova@soc.cas.cz

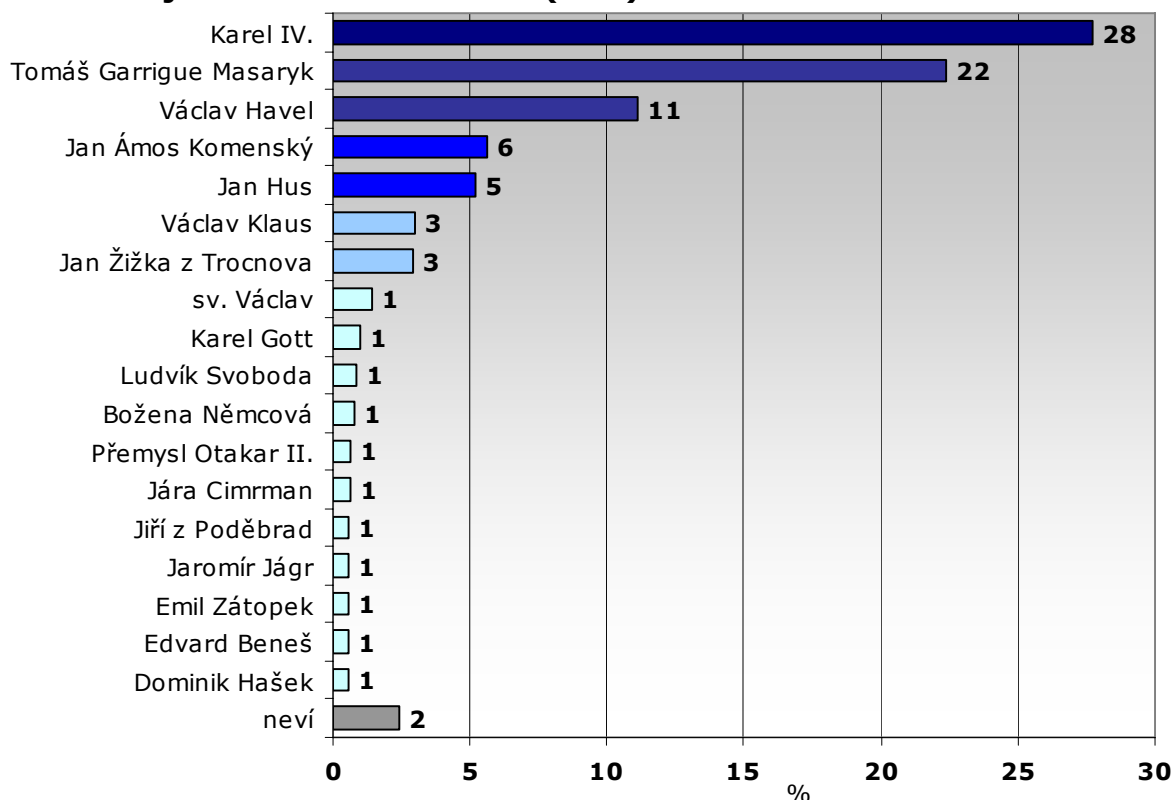
Významné osobnosti a události české historie

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2007, v07-10</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>1. 10. – 8. 10. 2007</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1038</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OV.138, OV.139, OV.140, OV.141</i>
Zveřejněno dne:	<i>11. prosince 2007</i>
Zpracoval:	<i>Michaela Dimitrová</i>

Postoje občanů související s českou historií mapovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění ve svém říjnovém šetření. Nejdříve nás zajímalo, koho Češi považují za největší českou osobnost a dále také, kterou z uvedených historických epoch by označili za vrcholné období našich dějin. Podobně pak v souvislosti s 20. stoletím měli respondenti jmenovat tři události od konce první světové války, které jsou v jejich očích pro český národ nejvýznamnější.

V úvodu jsme zjišťovali, která postava z minulosti či současnosti je pro české občany z jejich pohledu nejdůležitější. Nejprve byla respondentům položena otevřená otázka, kde měli spontánně jmenovat osobu, kterou považují za největší českou osobnost (viz graf 1). Více jak čtvrtina občanů si v souvislosti s tímto označením vybavila Karla IV. (28 %). Druhé místo pomyslného žebříčku obsadil Tomáš Garrigue Masaryk, kterého uvedlo 22 % lidí. Se značným odstupem se pak na třetím místě umístil Václav Havel, na kterého si vzpomnělo 11 % Čechů. Dále Jana Ámose Komenského si s označením největší česká osobnost spojuje 6 % občanů a téměř stejný podíl uvedl Jana Husa (5 %). Ostatní osobnosti jmenovalo méně jak 5 % respondentů. Podrobnější výsledky jsou obsaženy v grafu 1.

Graf 1: Největší česká osobnost¹ (v %)

Pozn.: V grafu jsou uvedeny pouze četnosti 1 % a vyšší.

Následně, v taktéž otevřené otázce, měli Češi možnost uvést další tři jména, která si rovněž spojují s výrazem největší česká osobnost². Nejčastěji se mezi získanými odpověďmi opět vyskytovala jména, která zaznamenala vysokou četnost i v předchozí otázce tzn. Karel IV., Tomáš Garrigue Masaryk, Václav Havel, Jan Ámos Komenský či Jan Hus.

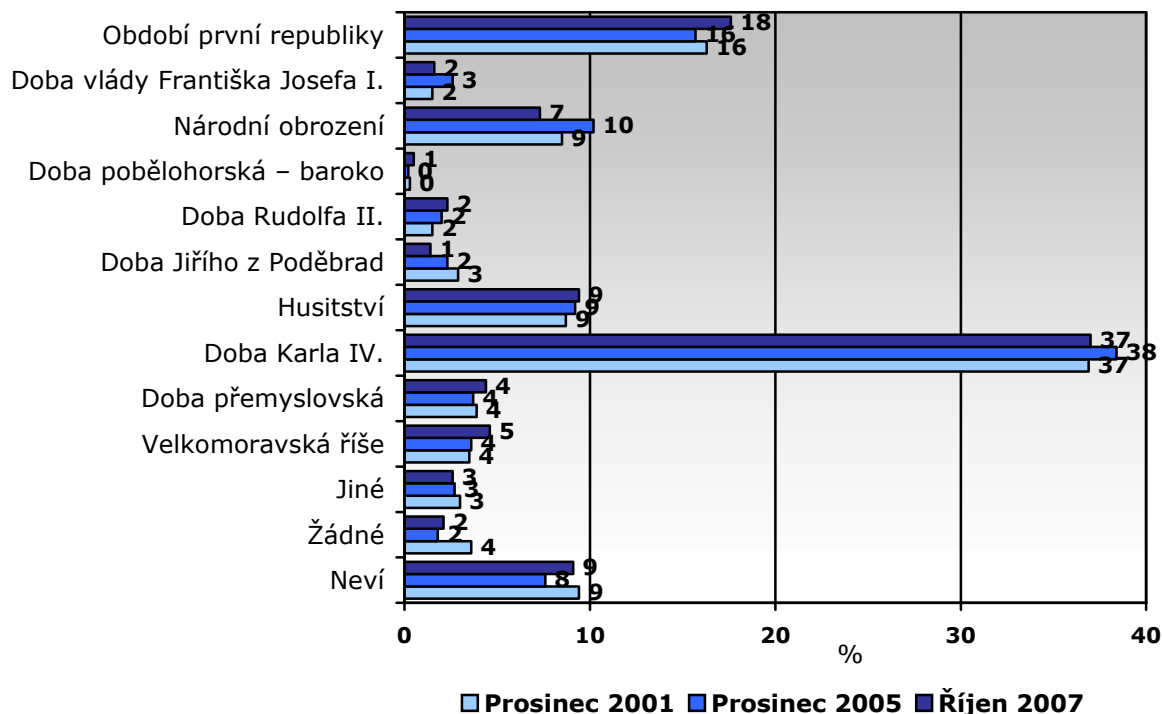
Čechům byla dále předložena jednotlivá historická období, ze kterých vybírali jen to jediné, které považují za vrchol českých dějin. Mezi nejčastěji uváděné odpovědi patří doba Karla IV., období první republiky, husitství a národní obrození. Jednoznačně nejvíce občanů tedy považuje za vrcholnou etapu našich

¹ Znění otázky: „Kdo podle Vás byl nebo je největší českou osobností – ať už v minulosti nebo v současnosti?“ Uvedte...

² Znění otázky: „Které tři další osobnosti byste uvedli?“ Mezi jména, která se v rámci získaných odpovědí objevila více než jednou patří: Albrecht z Valdštejna, Alexander Dubček, Alfons Mucha, Alois Jirásek, sv. Anežka, Antonín Dvořák, Antonín Panenka, Antonín Zápotocký, Bedřich Smetana, Bohuslav Martinů, Božena Němcová, sv. Cyril a Metoděj, praotec Čech, Dominik Hašek, Edvard Beneš, Ema Destinová, Emil Hácha, Emil Zátopek, František Filipovský, František Josef I., František Křižík, František Palacký, František Tomášek, Franz Kafka, Helena Růžičková, Helena Vondráčková, Ivan Hlinka, Ivan Lendl, Jan Ámos Komenský, Jan Evangelista Purkyně, Jan Hus, Jan Lucemburský, Jan Masaryk, Jan Neruda, Jan Palach, Jan Saudek, Jan Werich, Jan Železný, Jan Žižka z Trocnova, Jára Cimrman, Jaromír Jágr, Jaroslav Hašek, Jaroslav Heyrovský, Jaroslav Seifert, Jiří Hanzelka, Jiří Paroubek, Jiří Voskovec, Jiří z Poděbrad, Josef Švejk, Karel IV., Karel Čapek, Karel Gott, Karel Havlíček Borovský, Karel Kryl, Karolína Světlá, Kateřina Neumannová, Klement Gottwald, Leoš Janáček, kněžna Libuše, sv. Ludmila, Ludvík Svoboda, Marek Eben, Marie Terezie, Marta Kubišová, Mikoláš Aleš, Milada Horáková, Milan Kundera, Miloslav Vlk, Miloš Forman, Miloš Zeman, Mirek Topolánek, Miroslav Zikmund, Olga Havlová, Ondrej Nepela, Otto Wichterle, Pavel Pafko, Pavel Nedvěd, Petr Čech, Přemysl Oráč, Přemysl Otakar II., Roman Šebrle, Rudolf Hrušínský, Rudolf II., Tomáš Baťa, Tomáš Garrigue Masaryk, Tomáš Halík, Tomáš Rosický, sv. Václav, Václav II., Václav IV., Václav Havel, Václav Klaus, Věra Čáslavská, Vladimír Menšík, Vladimír Remek, Vladimír Železný, Vlasta Burian, Zdeněk Svěrák.

dějin dobu Karla IV. (37 %). Se značným odstupem pak následuje období první republiky, které jmenovala téměř pětina (18 %) dotázaných. Necelá desetina (9 %) se domnívá, že vrcholem naší historie je doba husitství a téměř stejný podíl osob (7 %) se takto vyjádřil o éře národního obrození. Podrobnější přehled včetně rozložení názorů z minulých let poskytuje graf 2.

Graf 2: Vrcholné období českých dějin³ (v %)

Nakonec měli Češi uvádět události, které považují od konce první světové války za nejvýznamnější⁴. Nejčastěji se v jedné ze tří možností, které měli v této otázce respondenti k dispozici, objevovala sametová revoluce (55 %), vznik československého státu 1918 (33 %), konec druhé světové války (29 %), rozpad čs. federace a vznik samostatné České republiky (17 %), únorový převrat v roce 1948 (16 %), tzv. Pražské jaro (15 %), druhá světová válka jako taková (15 %), srpen 1968 (14 %).

³ Znění otázky: „Které historické období považujete za vrcholnou dobu českých dějin? Označte jednu možnost.“ Možnosti odpovědí: Velkomoravská říše; Doba přemyslovská; Doba Karla IV.; Husitství; Doba Jiřího z Poděbrad; Doba Rudolfa II.; Doba pobělohorská – baroko; Národní obrození; Doba vlády Františka Josefa I. (tj. 1848-1916); Období první republiky; Jiné období; Žádné; Neví.

⁴ Znění otázky: „Které tři události od konce I. světové války považujete pro český národ za nejvýznamnější?“ a)…, b)…, c)...